

Савайда О.І., Надурак В.В. Певні аспекти гендерної рівності в системі МВС
Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та
зарубіжний досвід: матеріали міжнародної науково-практичної
конференції. (м. Харків, 15-16 листопада 2019 р.) – Харків: ГО “Асоціація
аспірантів-юристів”, 2019. – 240 с. (С 29-33).

У науковій публікації проаналізовано певні аспекти гендерної рівності
зокрема в системі МВС, приділено особливу увагу гендерній рівності з позиції
того, що вона є рівністю яка розглядається в майбутньому як ефективна
соціальна сходинка відносин між людьми та однакова можливість доступу до
будь-яких суспільних й інших свобод та прав.

Ключові слова: гендер, рівність, особистість, гендерний аналіз.

The scientific publication analyzes certain aspects of gender equality, in particular
in the system of the Ministry of Internal Affairs, pays special attention to gender
equality from the point of view that it is equality that is considered in the future as an
effective social step between people and equal access to any social and other freedoms.
right.

Key words: gender, equality, personality, gender analysis.

Теорія та історія держави та права, філософія права

ПЕВНІ АСПЕКТИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СИСТЕМІ МВС

САВАЙДА О.І.

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
конституційного та міжнародного права
Львівського державного університету внутрішніх справ,

НАДУРАК В. В.

рядовий поліції,
курсантка 1 –го курсу факультету № 1
Львівського державного університету внутрішніх справ

Гендерна рівність (рівність жінок та чоловіків, рівність статей) – це
природно-правова концепція досягнення та використання рівних можливостей
та прав не залежно від раси та коліру шкіри та віросповідання, - це рівність між
чоловіком та жінкою в усіх видах суспільних відносин (трудових, економічних,
сімейних та багатьох інших правових відносинах), а також зрівнювання їхньої
ролі в суспільстві загалом.

Проте рівність не обмежується тільки вказаною проблематикою, вона також стосується й таких аспектів як подолання сексизму в суспільстві та інших видів дискримінації, що тісно зв'язані із дотриманням гендерної рівності.

На думку дослідниць та дослідників гендерних відносин – гендерна рівність є наступною соціальною сходинкою відносин між людьми після патріархальної системи [1, 35].

Гендерна рівність як принцип полягає в тому, щоб вивчити і усунути всі соціальні бар'єри, що заважають людині проявитися як особистості, а також створити рівні соціальні можливості для реалізації особистості жінок та чоловіків в усіх сферах життєдіяльності залежно від особистого вибору людини.

Гендерні дослідження в науці та гендерні наукові виміри є дуже молодими та ще не в повній мірі дослідженими, тому й лишаються досить актуальними. Науковий вік поняттю «гендер» у науковому і дослідницькому дискурсах близько 70 років.

Проте якщо звернути увагу на змістовні аспекти, то зацікавленість гендерною тематикою співвідносна з існуванням людства. За певних обставин і до сьогодні людина може тривалий час не мати досвіду комунікацій з людьми іншої етнічної чи релігійної групи, але вона з першого дня спілкується з жінками і чоловіками, а тому відразу набуває свого власного гендерного досвіду.

Історія розвитку гендерного аналізу неможлива і неповна без короткого огляду жіночого руху. Існує думка, згідно з якою рівність розглядається як однакове ставлення до всіх, в однаковий спосіб, незалежно від особистих обставин [2, 17]. Така думка виходить із переконання, що всі люди вже рівні, а відтак справедливим є однакове ставлення до всіх.

Однак такий підхід ігнорує різні фізичні, соціальні, економічні характеристики і життєвий досвід жінок і чоловіків, так само як і особливих груп жінок і чоловіків, зокрема людей з обмеженими можливостями, представників і представниць меншин. Рівність означає забезпечення всім людям незалежно від статі, раси, здібностей, інших ознак однакових можливостей доступу до будь-яких суспільних й інших свобод та прав.

Демократичний розвиток держави та права, базований на гендерному підході – це важлива частина розвитку соціально-економічного сектору країни, яка ефективно впливає на її розвиток та на державну політику зокрема. Такий аналіз та розвиток враховує соціальні і економічні відмінності між жінками і чоловіками на кожному етапі формування та реалізації державної політики з метою: • виявлення потенційно різного впливу політичних курсів, програм і законодавства на жінок і чоловіків; • забезпечення рівнозначних результатів для жінок і чоловіків, хлопців і дівчат, при проведенні та плануванні будь-яких державних, правових заходів.

Аналіз правових явищ, базований на гендерному підході, визначає, як заходи державної політики можуть по-різному впливати на жінок і чоловіків. Гендерний аналіз – це збір якісної інформації, розуміння гендерних тенденцій в економіці та суспільстві, використання цих знань для виявлення потенційних проблем і пошуку рішень.

Сто років минуло відтоді, як в Україні вперше було запроваджено можливість для жінок бути обраними та обирати. Столітня боротьба за незалежність України – й столітня еволюція жіночої можливості реалізовувати різні види своїх прав та свобод, еволюція участі жінок у державотворчих процесах України.

На базі Міністерства внутрішніх справ України має бути створена платформа, яка б стала центром стратегічного бачення практичного втілення рівних можливостей жінок та чоловіків, що працюють у системі правоохоронних органів. Гендерна рівність – запорука розвитку суспільства загалом та органів системи МВС, зокрема.

Теперішня україно-російська війна загострила питання реалізації принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у правоохоронних органах, органах безпеки і оборони. Накази та інструкції Міністерства оборони, що забороняють участь жінок на певних посадах, призвели до того, що жінки, які беруть участь в АТО, часто формально перебувають на інших посадах, ніж насправді, що зумовлює проблеми оплати праці, кар'єрного зростання тощо.

Зараз в структурі Міністерства внутрішніх справ України працюють понад 22 % жінок [3, 3]. Впровадження принципу гендерної рівності в органах системи внутрішніх справ є одним з пріоритетів Міністерства внутрішніх справ України.

Статистичні дані зазначають, що в ДСНС працює близько 8 тисяч жінок, у Державній прикордонній службі – 11 тисяч (з них 13% – офіцери), у Національній поліції – понад 30 тисяч, а в Національній гвардії – понад 4 тисяч. Службу в Збройних силах України проходять 25 тисяч жінок, у військових частинах бойового складу служать понад дев'ять тисяч жінок [3,3]. Заходи державної безпеки та проблеми та виклики, які постали перед нашою державою зараз з початком російської агресії, чітко продемонстрували – сучасні українські жінки, на рівні з чоловіками, гідно захищають нашу державу та на належному рівні виконують свої завдання, займаючи посади, які раніше були доступні лише чоловікам. Жінки чудово демонструють результативність у процесах миротворчості та сприяють довірі у суспільстві. Наприклад, у міжнародних миротворчих місіях беруть участь 36 представниць Національної поліції, шість військовослужбовців Нацгвардії, серед миротворців МВС України є три жінки [4, 1].

Лише протягом цього року було відкрито більше 450 посад, на які раніше жінки не могли претендувати. Сьогодні є жінка-керівник кінологічної служби, перша жінка-генерал поліції Національної поліції України. Нині за даними дослідження Всесвітнього економічного форуму, Україна посідає 65-те місце серед 149 країн у світовому рейтингу дотримання гендерної рівності. Покращена ситуація, також відбувається з рівними можливостями в Україні у сфері освіти: за вказаним показником країна посідає 26-те місце [5, 2].

Підводячи підсумки, слід наголосити, що ситуація з рівністю жінок та чоловіків суттєво змінилася в кращу сторону, особливо це проглядається в діяльності та системі МВС України, адже кількість жінок тут досить велика. Жінка-це не тільки краса і материнство, це в першу чергу особистість з дуже розвиненою інтуїцією, високим інтелектом і великою витримкою. Вважаю, що ці якості є дуже необхідними в таких силових структурах держави, як МВС.

Список літератури:

1. Калабіхіна І. Е. Короткий словник понять з гендерних досліджень // Соціальна стаття: економічна і демографічна поведінка. Навчально-методичні матеріали з курсу. К., 1998. <https://www.politico.com/news/washington-post>.
2. Кобалія Андрій. Від «рівноправки» до «радянської жінки». Хто в Україні вперше надав жінці право голосу? <https://www.pravda.com.ua/news/2018/12/18/7201605/>
3. Національна поліція порахувала жінок у своїх лавах. Укрінформ від 13.11. 2019. <https://www.ukrinform.ua>
4. Тетяна Ковальчук: Сучасні жінки демонструють високу результативність у процесах мирного будівництва https://mvs.gov.ua/ua/news/25127_Tetyana_Kovalchuk_Suchasni_zhinki_demonstruyut_visoku_rezultativnist_u_procesah_mirobudivnictva.htm
5. Давос -2019: головні меседжі Всесвітнього економічного форуму. – Економічна правда. Інтерфакс Україна. 27 січня 2019. <https://www.epravda.com.ua>